

МАЙК ЙОГАНСЕН

ВИБРАНІ
ВІРШІ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

elib.nplu.org

МАЙК ЙОГАНСЕН

**З Б І Р К А
ВИБРАНИХ ВІРШІВ**

**ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ХАРКІВ 1930**

Бібліографічний опис цього видання вміщено в «Літописі Укр. Друку», картковому репертуарі та списку покажчиків Української Книжкової Палати.

Умргодовліт № 1882. 20/III 1980.
Зам. № 1871. Тираж 2.000.

ДО ЧИТАЧА

Нема порядку, щоб поет писав передмову до своїх віршів. Але ми порушили вже стільки традицій — порушмо ж і цю.

Ці вірші про любовний сад природи є лише одна з книг мого життя. Я кінчив її, мені здається, що я її скінчив.

Друга ж книга допіру почалася. Її перший розділ — вірші про Комуни — виходять окремо. Байдуже, що ті дві книги писалося одночасно — бо перша з них умирала, а друга народжувалась.

Як Лютер Бербанк, я плекав першу, одю книгу. В га-луззя, листя і кору словорослів я ловив хлорофіл неголосних, заглушених променів звукового сонця. Я виростив яблука, що мали смак дієзу, і кактуси з тріольним соком. Так скінчився сільськогосподарчий період моєї творчости і почався період індустріальний. Замість вирощувати звукові сади, я спробую перетворити звукову енергію на електричну. Коли звук мій замовкне в скляних стінах елементу і почне крутити якорі — я виготую другу — і останню — книгу вибраних віршів.

Майк Йогансен

13 «ХМАР ПУЇН» I «СКОРО FORTE»

elib.nplu.org

Непереможні хмари - гори
Ломились, падали, пливли
В архіпелаги неозорі,
І птиці линули в імлі.

То вчора думка гасла в морі;
Її навіки завезли
Все вище, вище, вище д'горі
Сереброкрилі кораблі.

1920

Люблю тебе — не знаю слів
Тієї пісні лісової.

Крізь верховиння ясенів
Свіжини розтають весною.
Пташиний виклюнеться спів
Із лісового спокою...

Хай пронесеться листям спів
І ніжно стане над тобою.

1920

Поля синіють вечорами,
Ріка говóрить з берегами.

І так таємно
На небі білії намети

Димлять :
— Вечеря вариться богам.
Все ближче, ближче вечір суне,
Все нижче плачуть трави - струни ;

Тихо й темно :
Боги - поети
В хмарах сплять.

1920

ГОЛОД

Над полем сохлим
Мертві вітряки,
Немов хрести над віршем
 Позабутим...
Руки несила підвести...
Ще гірша, о, ще гірша
 Доля буде.

І поле й голод
 Це все — ти,
Шляхи — твої пошорхлі руки.
 Над тим, що пишеш,
 Ці хрести
 І в борознах твої не зійшли
 звучи.

Сій же в строфи люте насіння
 Сій же,
Поки ріже твій сир твого сина
 Сій же,

Пазурями землю копай,
 Лушпайя
 Сій бараболі.
Ще карам не край,
Ще мучиться довго за волю.

1920

У дахів іржавім колоссю
Никає місяць кривавий:
Удосвіта серп укосить
Молоду — зів'ялу отаву.
О, як ще сонце глибоко,
Як виють собаки на місто:
Гей вликом тисяч і тисяч!
Я знаю: загину високо
В повітрі чистім і синім,
— Мене над містом повісять:
Зорі досвітній в око,
В холодне око дивитись.

1920

Сірий ранок пав на місто синє,
Камінь спав — лиш дощ зідхав
у ринвах.

Вулицею вештавсь той, кого повісять,
І молився — «о Пречиста Сльозо:
— Он сховалась в тумані башта
(Напувала грудьми паровози),
Молоком налився козій місяць
І розтав, розплакався в тумані.
Я їм серце на майдані кинув;
Най і я в твоїм плачі розтану!
І припав лицем на сірий ганок,
Камінь спав — лиш дощ зідхав
у ринвах.

1920

Наїживсь голений город,
Бородаті бори обсіли,
Із-за рогу вагони, мов віврони,
В полохливі поля полетіли.

Бачу: лавою дні мої сунуть,
Наступають на темний бір,
За бором сховався вечір,
Крізь хащі визирає рубін.

З бором бореться вечір —
Криваві спалахують птиці
— То дні, мої діти, мій меч!
Ще іскра — і світ загориться.

1921

Ви, що не знаючи мети,
Спиняли стомлені здорового,
Лежить собі — до неба йти
Ще довго.

І ви, що до небес мости
Своєю окропили кров'ю,
Простіть ви нас. Ідемо. Йти
Ще довго.

І п'ють півні на путі,
І кличуть віковичним зовом.
Забули все. Ідемо. Йти
Ще довго.

1921

Понад північчю сивий вітер
(чи це не значить весна?)
Не плеще, не кличе — тиша!
Тільки старий пригадав,
Пригадав, нахилився і пише:

— «Лахміття-хмари. Стоїть сосна
І в небо вп'яла руде рамено,
І знову хмари мов стіна,
І знову рве їх лють шалена».

Але вітер...

Старий над північчю вітер —
(чи це не значить весна?)
Не квилить, не лепече, не кличе,
Неначе він і не зринав
У сніг і не пив вина.

— Знов: «товариші, стійте!
Город устав з коня
І гладить гриву і дивиться: ждіте,
Ждіть світового вогня».

І вітер,
Старий над північчю вітер зі дна
Так тоскно і радісно кличе
(чи це не значить весна?)
Мов у бурю птиця
Ніжною груддю
У північ, і хмари, і сніг.

1922

Як налетіли птиці травня,
Загомніли, завели,
Поцілували очі плавень
І розплескалися в імлі.

І чує травень зойк чайний,
І журавиний уночі
По-раз-останній у долині
Він засипляє лежучи.

Хоч не розплющив очі травень,
На деревах дрімає день
— Тихолеліючи забавивсь
Блакитноокий велетень.

1921

В перелогах у поле
Лягла перевтомлена ніч.
Місяць розсипав солі
— Регочеться дурень двусічний.

О, як люто задрить людині
На небі мрець голомозий:
В море мертво і синє
Зануривсь у дикій тривозі.

Дотанцювує білий блазень
Уночі танєдь останній,
Сіє сіль, суятиться і казиться...
— За горами бреде світання.

1922

13 «КРОКОВОГО КОЛА»

elib.nplu.org

РАНОК

Захолола жахом зоря :
(Над лісом
давно вже помер місяць),
Червоне бадилля на сході кричить,
Угору лізе червоний буряк,
Вибирається вище і вище і вище,
Ударив, свиснув, розсипався іскрами
— Ранок.

1922

ДЕНЬ

Припав до хмар і пив і пив,
І одірвався і зідхнув,
І див свінув і день
Озвався в дубі.

І кинувсь знову й плив і плив,
Латаття, листя лілій
Летіли в синій глибині
І тали в синій хвилі.

Аж поки світ вечірніх злив
Пролявся з сонця-дуба,
І знову пив і пив і пив,
І танув день і далі плив
До згуби.

1922

ВЕЧІР

Заснув — і прокинувся в морі:
(Засинало в білих пісках)
І дививсь і куняв хворий
З рукою на сивих очах.

Як піною плечі вкрило,
Як хвилі лоскочуть руді,
Не зчувся старечим тілом,
Хитнувся — і заник у воді.

1922

Як дихає ніжно і легко і тихо обличчя...
— По гáляві сонній без краю блукають коліна,
Коли біля тебе лежить твоя річка
І хилить і хилить углиб сумирної хвилі.

Заснуло у синяві місяця блідеє личко
І в піні і в вітрі без краю лине і лине...
— Коли біля тебе лежить твоя річка,
Забуваєш сніги, що обличчя стиглими хвилями
вкрили.

Як птиця зимою, чоло ховаєш під крила,
Кострубаті крила, що їх рясно посічено дьями,
Коли біля тебе лежить твоя річка...
— Випростуєш крила і знаєш, що день не
устане,
Коли не полинеш до його з останньої крѣпкої
сили.

1922

САНТИМЕНТАЛЬНИЙ РОМАНС

Серце, ти — мій ліхтарик
(Заглядаю в заплакані дверця),
Ти — мій злидений дзигарик:
Так...

Так...

Так...

Так, каже серце.

Утішся,
Серце мое ти хворе,
Не плач, будь ласка,
Заспівай вечірньої пісні,
Загни, як зоряна люстра,
Глибоко в заснулеє море,
У темне дно козацької казки.
Так...

Так...

Так...

Так, кажуть губи.

І знову сльози невпинні
По заплаканий люстерці...
Мій бідний годинник!
Так...

Так...

Так...

Так, каже серце.

1922

Серце, ти — мій лісочок
(Твоє личко в моїх долонях),
Крізь дерево світять очі
Крізь пальці синіє сонце.

Піду полем весело далі
(Коло шиї твої рученята),
Небо цілують і міцно його
обійняли
Рукавами сорочки зімнятої.

І коли припаду до криниці
(На вустах вогкий спомин),
Зідхне вода, як птиця,
Одведе вуста непритомні.

1922

Вересня день мов меч,
Нагострений сонцем осени.
Вересень — вольний вечір
Для жовтня налагодив кросна.

В океані осіннім злились
Дерев і варстатів ради;
У ліщину, в листя, в ліс
Просякає радянська влада.

Нестеменним налялялись вином
І танцюють в узліссях клени
Без кінця і без краю шляхом
Над землею серце вогненне.

1923

НІЧ

Ясно...

Так ясно удень не буває,
Ясно,
Яснішого серцю не треба,
Тихо, як сонної дівчини очі.
Землі немає:

Тільки ніч,
Тільки небо.

Але роз'ятрений мозок
Не хоче,
Не може,

І в трясці нервовій тремтить розгублений розум.
І от із землі зростають, мов крила, гігантіві тіні
Все вище і вище, мов чорна мільйонова згряя,
Проквиляє, і плаче, і кракає й дико гергоче,
І чорними пальцями в смертній розпуці, в одчаю
сягає по зорі...

Але заплющити очі:
Тихо,
Ясно,

Ясно, яснішого серце не хоче,
Тихшого дівчині сонній не треба.
Землі немає:
Тільки ніч,
Тільки небо.

1922

elib.prii.org

СНІГ

Старий шкандибає ведужий,
Старий замітає вулицю,
Старий такий убогий,
Сивий старий.

Вимітає воду з калюжі.
Старий підсліпа шулиться,
Старий замітає вулицю,
Сивий старий.

Розганяє листя, розгулюється
Мете, замітає вулицю,
Замітає, гонить колом.
Никає білий по вулиці,
Розчиняє двері, розгулює
Задубілі зіниці вулиці
— Викидає місто в поле.

Ні води,
Ні листів,
Ні сліпця,

Ні дерев,
 Ні долин,
 Ні гір.
— Видер очі з лица
Скажений залізний звір.

1923

elib.prlu.org

ПЕРЕД БОЄМ

Потяг рушив у дощ, у тумани
(— Не втечеш із пащі поля),
Хитався по шпалах п'яний,
Здригався мокрий і голий.

Бігли хвилі по одній... по одній...
Поринали в повіні в'одяній.

Смерть бачили ввічі,
В полях потомлену смерть.
І свили їй прокидались тричі,
Їй засипляли в стумі упертій.

... Бігли хвилі по одній... по одній...
Поринали в повіні в'одяній.

Потяг рушив у дощ і тумани,
Непритомний летів у безодні.
День упав на коліна й не встанув :
Уночі, у бій ще сьогодні...

... Бігли хвилі по одній... по одній...
Поринали в повіні в'одяній.

1922

Потяг вривавсь в сніг,
О-ге! нарізавсь на морок.
Бриза збиває з ніг,
Завиває, закручує порох.

Переголосили, переворушили
 минулий вік.
(Навиває, накручує порох).
Чоловічий загнущаний крик,
Дзик і стоп!..

Так стій же — під клапан цвях
Забивай зубами, товаришу.
У снігах, уночі, у полях
О, потяже, нащо ти мариш?

Надривай напружені груди,
Сячи, висвистуй, сифонь!
Ми з тобою — ми перші люди,
Ти — наш останній огонь.

1921

ІЗ «ПРОЛОГ ДО КОМУНИ»

elib.prlu.org

РЕВОЛЮЦІЯ

I

Коли Прометей
Підвівся руба
З чотирьох ніг
на дві

I вогонь

З запаленого блискавкою дуба,
Узявши в кострубаті руки,
Повстав проти Зевса,

То перша була
на землі,
Серед незчисленних ночей
Революція

II

Коли під вітром,
У диких снігах Кавказу,
зазяблі раби
убили

своїх центуріонів

І сунули з полум'ям і димом
В лютій розпуді
на Рим,

То ще раз

Після незчисленних віків
була
Революція.

III

Коли з забутих заводів,
Від димних домен,
Із рудень, урубаних в ґрунт,

На хмарні гори
З громом
Вийшов робочий гурт

І за погаслі очі
Сухітних дітей,
За панські ночі

Селянських жінок,
За проституток,
За віковічні муки,
За тисячолітній стогін

Уразив пана у серце,
— То в перший

І в передостанній раз
Була
Революція. —

IV

Коли на землі — комуна
І сумирного вечору
З верхів'я
Гірних гаїв

Люди линуть мов струни,
Аби в гармонії
миру
Осягти, захопити

Іще одну невторовану путь.
Коли війни,
владу
і інші цядьки

Буде поховано з миром,
Як архаїчні руни,
В дитячі книжки,
Коли на землі — комуна

— Один величний ірій —
І тільки смерть,
Як і рані,
Жертиме перших

І ліпших

Останній тиран
В океані комуни,
Іще раз,

ізноу

У цвинтарях книгозбірень,
у поемах забутих поетів,
У якійсь старовинній Леніна й Маркса науці
Розкопають люди

Одне напіввмерле забуте слово;
І слово те буде
— Революція.

1922

ПРОЛОГ ДО КОМУНИ

І знову йду на прівесні полями :

Вода іде :

В очах співає й вогко, війно тане

Водяний день . . .

І знаю я : із піснею Комуни

Я перейду поля й тисячоліття,

В полях пісень співатимуть баюни

І ввечері їм віритимуть діти.

Забудуть бруд і кров і піт і нечисть,

Що закаляли наші мужні руки,

Вагу, що вивесли потужні наші плечі,

І пам'ятатимуть самі зелені звуки.

Її лише, коли зоря блисне в повітрі

Її роздерши морок, згасне коло ніг,

Щось пригадають утопійні діти

В передрозвітній водяній весні.

Углиб, у груди, в дикий ґрунт,
Де лінії колись цвіли,
У крейду, в креміль, у корунд
Свердел зі свистом зануривсь.

Ввігнав у землю рівний клин
Тугих тростин робучий трест
І креше в повіл, в пил, у плин
Земної зверхні жирний лесс.

Її коли в рудавий залізник
Ввійде захеканий свердел,
Навколо, мов гарячий мак,
Металь родимий зацвіте...

В низи, у безвість, в синій ґрунт,
У тінь, що роздвіте колись,
У крейду, в креміль, у корунд
Свердел зі свистом зануривсь.

1924

БАЛАДА

На майдані куриться мітинг
Роковни смерти Леніна;
Птицею клюнув вітер
Зідхнув, завмер у знаменах.

Тихо, що мак сій,
Завмер уражений натовп.
Через зомлілий рій
Пройшов невідомий оратор.

— Де був ти, старий товаришу,
Очі сплющені, губи спні?
— Стомився я в довгій марші:
Із Росії йшов на Україну.

Переходив озера й ріки,
У сніг вгрузав по коліна,
Закрив мені вітер повіки,
Мороз мені серце вийняв.

Точився незораним полем,
Смертельними брів ланами,

Продерся крізь хугу й холод.
Я тут. Я буду з вами.

Я буду з вами до віку.
Сказав — і щез Ленін.
— Птицею клюнув вітер
Зідхнув, завмер у знаменах.

1924

На неписану зими поему
Упала, розтала веснинка:
 Перша тема
На останню білу сторінку.

Іду поважний, похмурий і мрію
Про щось — про поділ земельної репти,
А навколо грають, пустують дурні весновії:
Сміються з мене, інтелігента.

І от солодким духом дигарки
Пихнув на мене старий робочий;
Наче воно не зима і не харків,
А степ полинами пливе і лоскоче.

Став, стою — і думаю так приблизно:
Вірю, зробимо Весну на світі!
Щось підходить близько, ніжно:
— Товаришу, дозвольте прикурити.

1924

13 «ЯСЕНА»

elib.nplu.org

ВЕСНА В ВАГОНІ

I

Лежать, лежать ліси,
пливуть сніги у крайню
Раїну, де над вітром дальня путь.
І гаснуть голоси
граків і вечір витре
З усесвіту історію снігів.

II

З яруги викотивсь багряний галаган
І цапки став над падлими полями
Подобень місяця. Туман
Топив в затонах пам'ять. Рами
Небес розчахли. Зорі забрели в нігйч,
у чорний чад,
І звівши вгору темні руки, навзнаки, назад
Упала ніч.

III

І все ж лежать, лежать сніги,
Пливуть ліси у крайню
Раїну, де над вітром вольна путь,

Де гори з гір
Родяться, де у дальній
Похід веде вода і не дає заснуть;

Доводить, що у день веде, у виноград,
Цілує листя, спорить і свариться,
Верзе, що встане,
Устає
і падає назад...

— Немов ізроду не було снігів,
Немов весна в вагоні і рука
Дівоча ніжно на вустах присниться
Й чабан, що десь увечері гукав,
Перетворивсь на теплу й сонну птицю.

1928

ПОХІД МАШИН

I

О гуркіт потягів вночі
З Торонто в Орегон,
Із Йокогамі в Йо - Кай - Чі,
З Берліна у Ліон.

Озір озера, гори гір
Минають, мов у сні,
Свистять сифони. Ступирі
Переступають світ.

Аеропляни у пасат
— На схиленім крилі —
І повертаються назад
Круг сонної землі.

І над землею й на землі
Встає похід машин,
Гудуть динамо й дизелі
Під тарабан турбін.

А так: ідуть твої брати,
Твої брати ідуть.
Нехай ще довго їм іти,
Одна їм в світі путь!

II

І все ж таки
Раз на рік
Зі скреготом стають машини
І на вулиці риг
Виходять їх душі
З крові, з металю, з резини,
Під кулемети,
В куль закипілу зграю
Ідуть спокійні й безсмертні
За Леніна,
За Сакко й Ванцетті,
За зелений
май
умерти.

1928

АЛЬЧЕСТА

Випливає чапля з туманів:
Тихо крилами моя махає птиця,
Мов у листя ранішніх лісів
З серця ронить кров — і кров стає
сувиця.

І ще тихше канула за грані
І розтала десь за соснами далеко
Чапля — може то була делека —
Потонула в сутиші багряній.

І над плахтою картатою полів,
Що горіше, що солодше сниться,
В ніч любови, край останніх снів,
Народилось сонце - полуниця.

1928

ДОКТОР ЛЕОНАРДО

Ах, дерево у пам'яті глухій,
Що виросло над обрій давніх літ
І так у полі зорянім заснуло.

Немов не зорі то були,
а деревій :

Райдеревом розкинувся над світом
І подолав полин — і переміг перій
І виріс в ігдразил,
— Морями, хмарами і снами оповитий.

Те дерево в дитячий край веде,
В туман, що закипає над рікою,
За пагорби, що десь за ними ген
Сховалась тайна — і розтала знов,
В жита, що їх хорунжий вітер
Веде за ті горби зустрітися, любов,
З тобою...

— Під деревом, що стало серед літа.

ПЕРЕВТОМА

Чи стемніли вулиці, чи я іду сам
З робочим днем за плечима.
— За берегом міста — ліса,
За лісами ліса, нерушимі.

Дзвенять вогні і ринуть у ніч,
Дзвінок заївсь у залізо.
Іду і не втямлю, не злічу облич.
Вже пізно.

Не чую нічого, в січневу ніч
Заблукав я, осінній олень.
Не спадає сніг із пізніх пліч,
За плечима поле і поле.

1927

Овес росте край неба у пісках,
Мов сивий дід, над ним куняє хмара.
Похмурий сон: на головах
Стоять століття і бездумно марять.
— Росте овес, киває і мовчить.

Далеко в морі хлять кораблі
Латинський парус у вечірній ірій.
— Овес росте і виростає в ліс,
Стовпи страшні змертвілі й сірі:
Гниють і з крахом падають на шлях...

— Росте овес край неба у пісках.

1929

Овес росте край неба у пісках,
Мов сивий дід, над ним куняє хмара.
Похмурий сон: на головах
Стоять століття і бездумно марять.
— Росте овес, киває і мовчить.

Далеко в морі хлять кораблі
Латинський парус у вечірній ірій.
— Овес росте і виростає в ліс,
Стовпи страшні змертвілі й сірі:
Гниють і з крахом падають на шлях...

— Росте овес край неба у пісках.

1929

З очей спадає денний груз:
Стаю дитиною в нудзі.
— Мов серед озера на даху чорногуз
Стоїть на 'дній нозі.

І дивиться туди, де синій ліс
Мене пішов шукать за горизон.
— За подушкою руки заплелись —
За хмарою родився сон.

Й повів мене тихенько до отця,
що вмер.
І ось іде живий,
В сорочці сірій, хворий і смутний,
І тільки не показує лица.

1928

Вночі

Дзвенить

комар :

**Встають поля, підводяться гаї
І ріки підіймаються до хмар.**

І хто я, я не знаю уночі

Й яке століття завтра настає, й чи

Не качка оце скрикнула у сні...

Вночі

дзвенить

комар :

**Встають поля, підводяться гаї
І мовчки підіймаються до хмар.**

1928

І співай тепер, що не ця
Була остання сторінка.
Я тебе прочитав до кінця
І зосталась одна картинка:

— Ти, мов тонесенька ясень,
Зросла в голубе озеро.
Ах! розглянула ясна
І стала на порозі

Не сховаєш тепер лиця:
— Крізь пальці горить і рдиться.
Я тебе прочитав до кінця
І до себе несу на полицю.

1927

ДОН ХОЗЕ ПЕРЕИРА

Степами має сива борода,
Веде вівса і попасає просо
У край землі, де голуба вода
Стоїть у озері, підтикапа і боса.

А небом їдуть водянні вози
Над океаном орної країни,
Старий карло береться за гузир
І хмарам набатовує на спини.

По берегах повстання і пісень,
Над ріками радянських революцій
В далеку путь налагодився день
До ірію, де всі вони зіллються.

1928

ДОКТОР ЛЕОНАРДО

Як ми з нею луками ішли,
Роздвітали луки на путі.
Під ногами не було землі,
— Ні пливти, ні стати, ні іти.

берВехах давно дрімав Дінець,
Мов косар на спиву спати ліг.
Вона глянула — родився вітерець,
Вона стала — й вітерець затих.

Як заснув у небі білий шум
І забув пливти за океан,
Як перо, що ним тепер пишу,
В сонний затопилося стоян.

Як палив залізну лісосіч
І згасав, рудіючи, ромен,
Як минали ніч і день і ніч,
Як минали день і ніч і день...

Ось іду по рейці і хитаюсь,
Чи дійду до краю, чи впаду.
Ліс ліворуч, мов зелений заєць,
Задивився на мою ходу.

Десь далеко одинокий коник
Пісню травам і лісам згадав,
Наче гасне дерев'яний дзвоник,
Наче спить і падає вода.

Скільки днів любилося з ночами,
Пропадало вранці у вікні.
Скільки птиць летіло над полями,
Не верталось до мене уві сні.

Я іду по рейці і хитаюсь,
Чи дійду до віку, чи впаду.
Ліс спинивсь. Ліс, мов зелений заєць,
Задивився на мою ходу.

1927

За лінію лісів гнав гоном потяг - пєс,
Дзвенів і койлив дні димові,
І позіхнув і за лісами щєз,
Мов звук невимовлений в слові.

За параван полів, синєдріон снігів
Залюляв потяг ваше тихє тіло.
Щє раз зідхнули ви й заснули. Берєгів
Не стало. Море вас укрило.

І ви не чули слова, щє гуло
Неймовірним, невтамованим гобоєм
В бору під брянським крізь зимовє скло,
Мов сон коня перед сосновим боєм.

Сніги топило. З бою брало ліс,
Земля гула пороховим одгалом,
Дійшло до моря. Але ви колись
Його не вимовили — і воно упало.

І я тепер його розстрілюю щодня
На стінці сірій — і не можу вбити:
Воно ростє як чоловічєня
І плачє і сміється й хоче жити.

ТАЛАЛАЙ

Таємний талалай

У тюбітейці синій гомонить

— Про милий край розповідає.

Де плеса неясні лягли в дугах,
Де ліс переступає береги.
Міста музичні туркотять здаля,
Під памороззю сиві сплять стоги,
Тихо танцює і кружить земля,
Круг невідомих світодайних зір
І іній оповив ясною сіттю
Що найніжнішу нить
Озір.

У краї цім родився вітер

І звідси вилетів у світ

І, коли вернеться, не знає...

У тюбітейці синій гомонить

Таємний талалай

— Про милий край розповідає.

1928

То город - дощ, холодний і зелений,
Над морем, що під парусом туману
Щодня лаштується його покинути навіки,
Прощає й робить істеричні сцени.
Як героїня історичного роману,
Б'ючись об приступці гранітного фонтану,
Солову сливу лє на мокрі черевки.

По вінця повний кави і какао,
Як пароплав батавський дихає й парує,
Що на Руан записаний у книги;
Дощами злитий ясно і яскраво
То город - дощ бульвари пришвартує
Коло церков і ратуш. Рукосуї
Заметушаться, вигружаючи релігії.

То город - дощ під парусом туману
Захований од сонця і од вітру,
В холодній непом'якшеній розпуці
Проценти підсумовує старанно,
Фантоматичне обчисляє мито
По день химерний, що навіки витре
Його з реєстру східніх революцій.

1929

Плесо спить. В очерет
 Тікають перелякані брижжі,
 Келіх ночі налив у плав,
 Келіх віччю по вінця — мла! і от
 над щітивою бору
 Появляється Мертвий Крижень.

Крила йому свистять залізні,
 Оливом повні потужні жили.
 Він летить — і пізні
 Штахи ховають голови під крила.
 Трава тремтить у чорній воді.
 Поволі він облітає озеро,
 Голову витяг вперед, вперед, вперед,
 Залізні крила січуть очерет,
 На коліна падають лози.

І от стрілець починає бити,
 Божевільними пальцями шукає набоїв,
 Б'є і б'є,
 а Мертвий Крижень свистить
 Усе ближче, все нижче над головою.

І коли ранок встає, змучений в смерть
Борнею коло чорного бору,
Човен, води повний вщерть,
Гойдає тіло з пониклою головою
— Тіло стрільця, убитого вчора
З його останнього набою.

1929

В березні міліціонер свистав,
У воді шумів трамвай і плавав
Межи рейок вечір і не знав,
Як уранці народяться трави.

Стала хмара у вікні — агов,
Агов, хмаро, подожди хвилину!
Всяка хмара в березні — любов
І від мене і до неї лине.

Всяка вулиця веде до тих дверей,
Де я не посмію подзвонити.
За водою вечір плив до неї
І за нею хвилювався вітер.

Я ж стояв в калюжі, мов в огні,
Коливались тротуари п'яні,
Із старих англійських книг
Повиходили на вулицю романи.

І сідлали коні і вели
За Гурон, за Мічіган, за Ері ;

Соколиним оком вечір плив
У простори пам'яті і прерій.

Гей, як кречет міліціонер свистав
У траві гримів трамвай і марив
В березні поет і забував,
Що в калюжах загасали хмари,

Що він так і не посміє увійти
І сказати ясно: іввінг, Іво,
Чи не хочете, чи хочеш ти
Чи не підеш ти зі мною в кіно?

1929

ПАНЕЙРЕНЕЯ

Колись рушниці калиновим соком
Наллєм — і дітям гратись оддамо.
І на гармату хлопці кароокі
Напвуть дідівське букове ярмо.

Розплющать очі крейсери стоокі
І тихо спустяться на зеленаве дно,
І у пісках, сумирне і глибоке,
Засне навіки золоте руно.

Та ще не час. Іще живуть гармати,
Іще рушниця висить на стіні,
Ще у полях на провесні салдати
Ідуть в воді і падають у сніг.

Ще, браття бондарі, в березовім барилі
Довбати довго нам затужавіле дно,
Доки не вибухне розпаленим похміллям
Повставь тисячолітнєє вино...

— Тоді рушниці калиновим соком
Наляєм і дітям гратись оддамо
У невимовну пам'ять темних років,
Що заросли калиною давно.

eLib.org

З М І С Т

	Стор.
До читача	5
 <i>ІЗ «ХМАР РУЇН» І «СКОРО FORTE»</i>	
Непереможні хмари - гори	9
Люблю тебе — не знаю слів	10
Поля синіють вечорами	11
Голод	12
У дахів іржавім колоссю	14
Сірий ранок пав на місто спне	15
Наїживсь голений город	16
Ви, що не знаючи мети	17
Понад північчю свий вітер	18
Як налетіли птиці травня	20
В перелогах у поле	21
 <i>ІЗ «КРОКОВОГО КОЛА»</i>	
Ранок	25
День	26
Вечір	27
Як дихає ніжно і легко і тихо обличчя .	28
Сантиментальний романс	29
Серце, ти — мій лісочок	31
Вересня день мов меч	32
Ніч	33

	Стор.
Сніг .	35
Черед боєм	37
Потяг врізавсь в сніг	38
 ІЗ «ПРОЛОГ ДО КОМУНИ»	
Революція	41
У пролог до комуни	45
Углиб, у груди, в дикий ґрунт	46
Балада	47
На неписану зими поему	49
 ІЗ «ЯСЕНА»	
Неп	53
Весна в вагоні	54
Похід машин	56
Альчеста	58
Доктор Леонардо	59
Перевтома	60
Смерс росте край неба у пісках	61
З очей спадає денний груз	62
Вночі	63
І співай тепер, що не ця	64
Дон Хозе Перейра	65
Доктор Леонардо	66
Ось іду по рейці і хитаюсь	67
За лінію лісів гнав гоном потяг - пес	68
Галалай	69
Це город - дощ, холодний і зелений	70
Бієсо спить. В очерет	71
В березні міліціонер свистав .	73
І. Лейренея	75

Ціна 1 5

elib.nplu.org

